

ຕົວພທ໌ ພົມບະບາດ ອາດຕາສັຫຍະ

DEVELOPMENT ADMINISTRATION GLOSSARY

THE ACCRUAL CONCEPT (ທາງການບັນຫຼື)

ຄຳວ່າ Accrual ໂດຍຫວ້າໄປໜາຍລຶກການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງສ່ວນຮາຍໄດ້ແລະຮາຍຈ່າຍໃນກາງບັນຫຼື ຄວາມຄົດເຫັນເກີຍກັບ Accrual ກີ່ກົດ ເພື່ອໃຫ້ຮາຍໄດ້ແລະຮາຍຈ່າຍຫຸ້ນເກີດຈາກເຫດຸກການນີ້ຕ່າງໆ ໃນ ການດຳນິນດີກິຈການຄ້າສົມທະພາ ແຜນຍູ້ກົດທີ່ເນັດການຄວາມເງິນຈິງ ໂດຍໄມ້ຄໍານີ້ເປັນຈຳຈັດໃຫ້ຮັບເງິນສົດ ທີ່ຈະຈ່າຍເງິນສົດໄກ້ເມື່ອໄດ້ ທີ່ນີ້ແພຣະ (1) ໃນບາງຄຮັງພົດຄ້າລາຍຍັງໄນ້ໄດ້ຮັບເງິນສົດ ທີ່ຈຳກັດກຳຮະເງິນສົດໄຫ້ກັນທີ່ໃນໝາຍທີ່ໄດ້ພ້າຍສິນຄ້າແລະບໍລິການ ຫຼືຢ່າງເຊີ້ນຄ້າຫົວໜ້າວິກາຮານາ ເກື່ອນ ດາວໂຫຼາຍເຊື່ອ ແຜນກາຮັບເຊື່ອ ເປັນທີ່ ແຕ່ພ່ອກຳທັດກ່ານເນັດກົມືສິຖິແລະຫັນໜ້າທີ່ຕາມກູ້ມາຍທີ່ຈະ ເຮັດກວ້ອງເງິນ ທີ່ຈຳກັດເງິນຕານທີ່ທີ່ໄດ້ນີ້ພັນຮັບທີ່ຜູ້ກັບພັນກັນໄວ້ ຮາຍກາຮ່າງໆ ຕາມກາຂ່າວ ບັນຫຼືເວີຍກວ່າ “ຄ້າງວັບ” (accrued revenue) “ກ້າງຈ່າຍ” (accrued expense) ແລະ (2) ໃນບາງ ຄຮັງຮາຍໄດ້ແລະຮາຍຈ່າຍເຂົ້ານອາຈານນີ້ກາງວັບລ່ວງໜ້າຫົວໜ້າຢ່າງໜ້າໂດຍໜັງໄມ້ໄດ້ຈັກສິ່ງຫົວໜ້າມະນີ ຜິນຄ້າຫົວໜ້າບໍລິການໃຫ້ໄປ ທີ່ຍັງໄມ້ໄດ້ຮັບສິນຄ້າຫົວໜ້າວິກາຮານາ ຫຼືຕານການບັນຫຼືເວີຍກວ່າ “ວັບ ລ່ວງໜ້າ” (deferred revenue) “ຈ່າຍລ່ວງໜ້າ” (prepaid expense)

ຮາຍໄດ້ແລະຮາຍຈ່າຍທີ່ກຳລ່າວມານີ້ເປັນ ໄດ້ທີ່ຈະໄດ້ແລະຮາຍຈ່າຍທີ່ເກີຍຫຼືຈັກກັບບຸຄຄລກາກນອກ ຫຼືຕານການບັນຫຼືເວີຍກວ່າ external transactions ແລະເກີດຂຶ້ນກາງໃນຮຽກການຄ້າອົກໂຄຍໄມ້ເກີຍ ຂ້ອງກັບບຸຄຄລກາຍນອກ ຫຼືຕານການບັນຫຼືເວີຍກວ່າ internal transactions ເກື່ອນເງິນກຳໄຈການ ພລິຕາຄົງໂຮງງານ ແລະຄ່າເສີ່ງຮອບເປັນກົນ ຮາຍໄດ້ແລະຮາຍຈ່າຍຫັນໜ້າຈະມີຜົດກະທບກະຮ່ານ ທ່ອງງານຂອງເຈົ້າຂອງເງິນຖຸນ

ກາງວັນທີກັບບັນຫຼືຮາຍໄດ້ແລະຮາຍຈ່າຍແບບ “ເງິນສົດ” ນີ້ນີ້ຂັ້ນຈຳກັດເກີຍກັບການນຳມາໃຫ້ ເທົ່ານີ້ພະຍາການທີ່ມີກາງວັບຈ່າຍເງິນສົດທ່ານີ້ ແຕ່ໃນການຊໍາຮ່າງໜ້າ ຊ້ອງຈ່າຍໜ້າໜ້າ ທີ່ຈຳກັດສິ່ງສິນຄ້າ ຫົວໜ້າກົມືກັບວິການນີ້ບາງຄຮັງກົວວ່າ ອາກຫົວໜ້າການຈະທຳຮາຍການທີ່ໄດ້ເກີດຂຶ້ນແລ້ວ ຈາກກາວດຳເນີນກິຈການຄ້ານາລົງໜ້າທຸກຮາຍການໃນຂະນະນີ້ແລ້ວ ບັນຫຼືຫຼືຈຶ່ງເກີດຖື່ນວ່າ ເຮົາຊະນີ

หลักเกณฑ์อะไรที่จะมีค่าเพื่อเป็นเครื่องวัดว่ารายได้และรายจ่ายใดบ้าง ถือว่าเป็นรายได้ค้างรับรายได้รับล่วงหน้า รายจ่ายค้างจ่าย รายจ่ายล่วงหน้า

ถ้าเราพิจารณาถึงเงินก้าวไปสุทธิในตลอดช่วงอายุของธุรกิจการค้าหนึ่ง ๆ แล้ว ก็คือส่วนเกินของจำนวนเงินที่ผู้เป็นเจ้าของได้อ้าอกไปจากธุรกิจการค้ามากกว่าที่เข้าได้นำเข้ามา แต่ถ้าน้อยกว่าก็เป็นขาดทุนสุทธิ อย่างไรก็ตาม “นักธุรกิจทุกคนไม่อาจทราบกระแสทั้งธุรกิจการค้าได้สุภาพลงจังจะรู้ว่ามีกำไรเท่าใด และนักธุรกิจส่วนมากต้องการที่จะรู้ว่ากิจการค้าของตนได้ดำเนินการไปได้ผลอย่างไรในทุก ๆ ช่วงเวลาเป็นนิสิต” ทั้งนี้เพื่อจะได้ทำการแก้ไขปรับปรุงในสิ่งที่ไม่เหมาะสมหรือในสิ่งที่ไม่สอดคล้องกับนโยบายได้ทันท่วงที่ก่อนที่จะสายเกินไป ดังนั้น นักบัญชีจึงเลือกช่วงเวลาที่สะดวกต่อการรวบรวม การสรุปและการรายงาน เกี่ยวกับทางวัสดุทั้งหมดที่ทำให้ส่วนของเจ้าของเงินทุนเปลี่ยนแปลงไปซึ่งได้เกิดขึ้นในช่วงเวลาหนึ่งด้วย ช่วงเวลาที่เลือกนี้ เรียกว่า “งวดการบัญชี” (accounting period)

งวดการบัญชีนี้อาจกำหนดให้มีช่วงระยะเวลาตามปีปฏิทินก็ได้ เรียกว่า calendar year หรืออาจกำหนดเพื่อความสะดวกต่อการเสียภาษีโดยให้มีช่วงระยะเวลาใหม่ก็ได้ แต่ข้อสำคัญต้องให้ครบ 1 ปีพอที่ เรียกว่า fiscal year ทั้งนี้สุ่มแท้และชนิดและแต่ละประเภทของธุรกิจการค้าว่า งวดการบัญชีแบบไหนจะให้คุณประโยชน์กว่ากัน

ดังนั้น เมื่อนักบัญชี นักธุรกิจ พ่อค้า และองค์กรธุรกิจชั้นนำ “ให้เห็นพ้องต้องกันและยอมรับว่า ในช่วงเวลา 1 ปีนี้เป็นการสะดวกและยุติธรรมต่อบุคคลผู้อ้างแล้ว จึงให้ถืองวดการบัญชีเป็นเกณฑ์ที่จะนำมาใช้เป็นเครื่องวัดเกี่ยวกับรายได้และรายจ่ายว่า รายได้และรายจ่ายใดที่เก็บเป็นรายได้ค้างรับ รายได้รับล่วงหน้า รายจ่ายค้างจ่าย รายจ่ายล่วงหน้า

รายจ่ายคือ ราคานุชั่งเกี่ยวข้องกับการทำเงินได้จากการขายให้ในระหว่างงวดการบัญชีหนึ่ง ๆ คำว่า “ราคานุ” มีความหมายไม่เหมือนกันกับ “รายจ่าย” กล่าวคือ “รายจ่าย” หมายถึงการลดส่วนของเงินทุนลงซึ่งเกิดขึ้นจากการดำเนินงานในธุรกิจการค้าในระหว่างงวดการบัญชีหนึ่ง ๆ โดยเฉพาะ ส่วน “ราคานุ” เป็นการหมายถึง การสะสมเงินตราและการสะสมเงินตราได้ ไม่ว่าจะมีผลกระทบกระเทือนต่อส่วนของเจ้าของเงินทุนในระหว่างงวดการบัญชีนั้น ๆ หรือไม่ก็ตาม

คำจำกัดความของรายจ่ายนี้ คณะกรรมการของสมาคม American Accounting Association ให้ไว้ ดังนี้

“รายจ่าย คือ ราคาน้ำที่สูญไปเกี่ยวกับการให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไปสู่ตลาดและที่เกี่ยวกับการดำเนินการ ไม่ว่าจะเป็นส่วนสมพันธ์โดยตรงหรือทางค่าใช้กับงวดการบัญชีตามที่กำหนด ... ส่วนรายรับรับรู้ของ การสูญไปของราคาน้ำเป็นการถือตามเกณฑ์ของประโยชน์ คือ สินทรัพย์ที่เติบโตลงหั่นหมัดหรือบางส่วน หรือจากการประกอบชั้นของหนี้สิน โดยราคาจากการเพิ่มของสินทรัพย์ตามส่วนที่ตรงกัน”¹

ส่วนรายจ่ายทุน (expenditure) จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อ ไม่มีการซื้อสินทรัพย์หรือบริการมาซึ่งอาจชำระด้วยเงินสด หรือด้วยการแลกเปลี่ยนกับสินทรัพย์คืน ๆ หรือด้วยการทำให้เกิดหนี้สินขึ้น รายจ่ายทุนจะถูกนำมาเป็นรายจ่ายก็ต่อเมื่อ ได้มีการใช้สินทรัพย์หรือบริการนั้นหมัดไปดังนั้นในตลอดเวลาที่คาดว่าจะเกิดขึ้น รายจ่ายทุนส่วนมากจึงถูกนำมาเป็นรายจ่ายและก็ไม่มีรายจ่ายใดที่ไม่มีส่วนเป็นรายจ่ายทุน

รายได้ (revenues) คือเงินได้ที่หาได้ในระหว่างงวดการบัญชีหนึ่ง ๆ ซึ่งเกิดขึ้นจากเหตุการณ์ในการดำเนินงานของธุรกิจการค้า คือจากการขายสินค้าหรือบริการอื่น ๆ รายได้จะทำให้ส่วนของเงินทุนเพิ่มขึ้นโดยไม่จำเป็นต้องมีส่วนสมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงในตัวเงินสดอย่างใดอย่าง การที่ตัวเงินสดเพิ่มขึ้นไม่จำเป็นต้องหมายความว่าส่วนเจ้าของเงินทุนทั้งหมดเพิ่มตามไปด้วย การเพิ่มขึ้นของตัวเงินสดเพียงแต่เป็นการลดเชยตัวของการลดในตัวสินทรัพย์บางอย่างสอง หรือเป็นการเพิ่มหนี้สินขึ้น ซึ่งอาจไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อส่วนของเจ้าของเงินทุนแต่อย่างไรเลย ตัวนี้เรียกว่า ตัวนี้เรียกว่ารายได้ (income) กับรายรับ (receipts) จึงมีข้อแตกต่างดังนี้ คือ: (1) การขายเชื่อในบิลก่อน แต่ได้รับการชำระหนี้ด้วยเงินสดในบิลนี้ ซึ่งทำให้ยอดเงินสดในบิลนี้จำนวนสูงขึ้น ส่วนรายได้ในบิลจะไม่ถูกผลกระทบกระเทือนแต่อย่างไร และ (2) การขายเชื่อในบิล แต่จะได้รับการชำระหนี้ในบิลนั้น ซึ่งทำให้ยอดรายได้ในบิลเพิ่มขึ้น ส่วนรายรับจะไม่ถูกผลกระทบกระเทือนแต่อย่างไรจากข้อแยกต่างหากล่าวนี้ จะเห็นว่ารายได้และรายรับอาจมีจำนวนไม่เท่ากันได้ แต่บางครั้งถ้าเจ้าของเงินสดในงวดการบัญชีใหม่ยังไม่ได้ ก็โดยเหตุที่ (1) ถ้าบิลยังไม่ได้รับการชำระหนี้ด้วยเงินสดทั้งหมดหรือ (2) เจ้าของเงินสดที่ได้รับการชำระหนี้จากคู่กรณัปต้องเชื่อไปในบิลก่อนเท่ากับยอดขายเชื่อให้แก่คู่กรณัปต

สมุด พฤกษ์มานะ

¹ “Accounting and Reporting Standards for Corporate Financial Statements,” 1957, Revision, The Accounting Review, October 1957, p. 541